

[Undervisningsministeren.]

overvejende del af det årlige antal dimitterende har fået ansættelse i kommuner, hvis folkeskoleundervisning ikke alene beskæftigede forholdsvis mange lærere, men også et stigende antal lærere. Denne udvikling er nu standset, og det vil ikke længere være muligt at øge forskellene i lærerantallet i de dårligt forsynede og de godt forsynede kommuner.

Det andet resultat af de nye regler bliver en endnu mere udpræget udjævning af folkeskolens lærerforsyning. I en del år har der i langt de fleste kommuner været et stort antal normerede stillinger, som ikke har været besat med fastudnævnte, kvalificerede lærerkræfter. I det omfang disse ikke-besatte stillinger er overtallige i forhold til de nye normeringsregler, vil de nu indtil videre blive nedlagt. Dette medfører en væsentlig reduktion i antallet af ledige stillinger og samtidig en bedre fordeling af de ledige stillinger, således at de dårligst stillede landkommuner stort set vil få en bedre position, uden at der derved kan siges at være sket en tilsvarende forringelse af situationen i de store bykommuner, idet de fleste af disse kommuner har mulighed for at undgå en nedskæring af deres undervisningsplaner ved anvendelse af overtimer.

For at få en nærmere belysning af det aktuelle og fremtidige lærerbeho og af virkningerne af de nye normeringsregler har ministeriet foretaget en omfattende undersøgelse i de enkelte kommuner, dels ved direkte henvendelse til et antal af Københavns omegnskommuner og en del større købstæder, dels ved henvendelse til samtlige skoledirektioner. Ministeriet har i denne henvendelse anmodet om oplysning om antallet af normerede stillinger og antallet af besatte stillinger i skoleåret 1961-1962 og om det antal stillinger, som efter de nye regler i det tidligere nævnte cirkulære af 5. marts 1962 ventes normeret pr. 1. august i år.

På grundlag af den foretagne undersøgelse kan det allerede nu siges, at loven af 1. marts 1962 om foranstaltninger mod lærermangelen og de med hjemmel i denne lov ændrede normeringsregler har resulteret i en meget væsentlig reduktion af efterspørgslen efter seminarieuddannede lærere.

De skærpede normeringsregler vil efter den foretagne undersøgelse medføre en samlet nedgang i antallet af ledige stillinger fra ca. 5 000 i 1961-62 til knap 4 000 i 1962-63. Denne mindsning af lærermangelen på ca. 1 000 dækker over betydelige variationer imellem landets forskellige dele; jeg skal i denne forbindelse nævne nogle tal til illustrering heraf.

I København og i omegnskommunerne vil antallet af ledige stillinger, der i 1961-62 var 1 280, falde til knap 300 i 1962-63. I dette sidste tal er inkluderet 112 stillinger, der for øjeblikket er besat, men som nedlægges ved ledighed. I købstæderne vil antallet af ledige stillinger falde fra 1 617 til 655, medens det i sognekommunerne vil stige fra 2 084 til 2 991. Den samlede nedgang i ledighedstallet vil som nævnt andrage ca. 1 000 stillinger i hele landet. I Storkøbenhavn vil der blive tale om en nedgang på ca. 1 000. For resten af øerne øst for Store-Bælt og for Fyn bliver stillingen uændret, idet det for begge disse to områder er således, at en nedgang i antallet af ledige stillinger i købstæderne modsvares af en tilsvarende stigning i sognekommunerne. Dette gælder også for Jyllands vedkommende, hvor købstædernes vakancetal falder med knap 700, medens sognekommunernes stiger med 650.

Byerne, der har kunnet tiltrække og stadig tiltrækker en meget stor del af lærerne, får nu reduceret deres forspring, medens sognekommuner med stor lærermangel vil få mulighed for at opnå en antagelig dækning med lærerkræfter.

Gennemførelsen af de ændrede normeringsregler vil, som jeg nævnte før, medføre, at antallet af ledige stillinger vil gå ned fra ca. 5 000 i 1961-62 til knap 4 000 pr. 1. august 1962, og vil samtidig bevirke, at antallet af ledige stillinger ikke stiger. Over for dette ledighedstal på knap 4 000 står seminariernes nuværende betydelige dimissionstal. I år vil der fra landets seminarier blive dimitteret 1 760 nye lærere og lærerinder samt 60 småbørnslærerinder. I dette tal må dog fradrages ca. 15 pct., som erfaringsmæssigt efter dimissionen søger ansættelse uden for folkeskolen. Der refterer herefter ca. 1 550 lærere. Af disse vil en del erstatte lærerkræfter, som i årets løb afgår som følge af alder, på grund af dødsfald eller af andre